Ն· 2235 1892 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1—2 ԲԱԶԱՐ—ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԼՈՒ)(1310 ԲԼՊԻ ԻԻԼ ԱԽԼԻ 23—24 ՍԼԻՄԻԶԻՆՃԻ ՍԼՆԼ

20 ԲԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ԾՅԼԷ	6 ԾՅԼԷ	3 ԾՅԼԷ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	140 ղ·	70 ղ·	40 ղ·
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինի, 2ենի վէ 3ինի սահիպէ ղ· 5
Գիւնէիւ սահիպէ 11ի 10ք. հա. » 3

Մէվսիմը նամիսայա սահիբ պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունմաղ վէ սէրճ ղրունմայան էվրաղ իտտէ օլունմայաճագ։

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մաթպաասընտա տբր։ Թէճաֆիէի մէվսիմ հաղգընտա կազէթանընն սահիպ վէ մուտիր
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Լիզպօնտան ալընան մալիւմաթա կէօրէ, կէչէն ալգաֆր սեպտեմբեր 23ում շէհրը մէգքիւրտէ ինիգատ եթմէսի մուգարրէր իքէն գէլերա հասէպլյէ թէէխիւր իտէն Շարգ լիսանլարը գօնկրէսինին՝ 1897 անէսէսնտէ Բարիզտէ ինիգատ եթմէսի գօնկրէնին ըէխի թարաֆընտան թասվիպ իտիլէրէք, օլ պապտէ սաիր տէվլէթլեր մուրախասլարընա թէպլիղաթը լապտրմէ էյֆա գէլմմիշ տրր։

Բիրէ լիմանընտա պուլընան ֆբանսըզ տոնանմասը կէչէն սալը կիւնիւ օրատան հարէքէթ էյլէրկ, Գուֆ-նամ ատֆինէ Իրմտրէ վէ Մէ-էլ իլէ Պոբն նամընտա օլանլար Հայֆայա, վէ Տէվռ-Բուէն տախի Գալամաքիյէ կիթմիլէր տրր։ Սէֆթինը մէգքիւրէ պազր սէվսիրի տօլաշտրգտան սօնրա, Իզմիրէ կէլէճէքլէր, վէ պիր միւտէթ լիմանը մէգքիւրտէ գալարագ պատէհու Թուլօնա ավտէթ իտէճէքլեր տրր։

Լօնտրատա Կանթինէ նամընտա պիր Ալէմանիալը թէվգիֆ օլընմըշ տբր։ Մէրգում՝ պիր միւտէթ Զուիցերիանընն Պէրն շէհրինին Տար իլ ֆիշնունընտա մուալիմլիքտէ պուլընըպ օ զէման Տար իլ ֆիշնունընն մէօհրլունի սբրգաթ էյլէմիշ, վէ հէնուզ հանկըսը օլտրը թէհգուգ օլընամամը օլան պիր մաթպաատա պիր խայը շահատէթնամէլէր թապ էթտիրիպ պէհէրինին 20-30 լիրա պէտէլ իլէ Մաճառիսթանտա վէ հաթթա Լօնտրատա սաթմըշ, վէ պէօյլէլիքէ պիր խայլի ճահիլէրին թապիպ շահատէթնամէսի ալարագ ալէմի իղֆալ էթմէլերինէ տէպէպ օլմուշ տբր։

Գու սաթէթ թապիպլէրին հէր թարաֆա խայլուտգլարընը կազէթալար ըվայէթ էթմէ օլուպ, Թիւրքիայա տախի կէլմէ օլմալարը իհթիմալէն պահտ օլմատըղընտան, մէրճիլինին տզդաթ էյլէմէսի լազըմտէն տրր։

* * *

Ավսթրիա Մէճլիսը մէպուսանը՝ Օտէր վէ Թունա նէհրլերի արասընտա պիր դանալ քիւշատյա Գարատէնիզ վէ Գալիֆիզ տէնիզլերինին եէքտիկէրէ բապթը հագգընտաքի պիր լայիհայը՝ գարիպէն թահթը թէկէքքիրէ ալանագ տբր։ Գու պապտէքի քէշֆիյաթը իպթիտայէ լայիհասը՝ պիր Ֆրանսըզ սինտիպա հէյէթի թարաֆընտան գալէմէ ալընմըշ տբր։

Ռուսիատա պիր սէնէ զարֆընտա 8 միլեօն ռուպլի զէյմէթինտէ 800000 հայվանընն գուլուլար թարաֆընտան թէկէֆ ֆախլիկի անլաշըլըպ, ինսան վէ հայվանաթէն գուրտարտան մուհաֆաղաը իչին թէտաալիրը չէտիտէ իթթիհազընա լիզում կէօրլէմէքլէ, պունըն իչին Բէթերպուրկտա պիր գօմիսիօնը մախսուս թէշքիլ օլընմըշ տբր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՐԷՍՄԻ

Էվվէլքի ճումա էրթէսի կիւնի Ալէմանիա սէֆիրը ճէտիտի ասալ. բրէնա Բատօլին ճէնազլերի՝ համիլ օլտրը իթիմանամէլերինի թագտիմ իչուն մայէթի մէմուրլարընը պէրապէր մէրասիմը միւթաաէ իլէ Մապէյնը Հիւմայունը Միւլիւքէանէյէ ազիմէթլէ, սուրէթը ըսմիյէտէ հուզուրը չէվքէթմէվքուրը հազրէթը Բաստիշահտէ չէրէֆը մէսուլէ նամիլ օլմուշ տբր։ Պատէհու սէֆիրը միւշարէյէհ վէ մայէթի՝ միւթաաէ օլտրը իւզրէ Պապը Ալիյէ կիտէրէք, զաթը սամի Սաատարէթբէնահի իլէ Խարիճիյէ նազրը Սահտ բաշա հազրէթլէրի զիյարէթ էյլէմիշ տրր։

Սէֆիրը միւշարէյէհ՝ Պապը Ալիանէն սէֆարէթխանէյէ ավտէթինի միւթէագրպ զաթը Սամիի հազրէթը Սաատարէթբէնահի իլէ Խարիճիյէ նազրը Սահտ բաշա հազրէթլէրի՝ իւնիֆօրմալարընը լապսէն սէֆարէթխանէյէ ազիմէթլէ իատէի զիյարէթի պույրուլտուլար տբր։

Սէֆիր ճէնապէրլի՝ սաիր վիւքէլաի ֆիլամ վէ րիճալը տէվլէթ հազարաթընդն զիյարէթինի պու հաֆթա գապուլ իտէճէք տրր։

Բրէնա Բատօլին՝ 1840տա տիւնեայա կէլմիշ օլուպ, էլեէմ 52 եաշընտա տբր։ Մուշարէյէհ՝ Բրուսիա մէճլիսը այանը ազասընտան վէ Մալթա ֆախրի շրվաիլէրինտէն օլուպ, տիկէր բիւթպէյէրի տախի հայիզ տիր։ Մուշարէյէհ՝ 1863տէ Լօնտրատա պիր ինկիլիզ զապիթինին քէրիմէսի Լուչի Գաթէրինա իլէ ագտը իպտիմաճ էյլէմիշ տիր։

—Տիւնքի Մէճլիսը վիւքէլատա Իզմիր-Գասապա տէմիրեօղը հիսապաթընդն թէագիդի զըմընտա Նաֆիա նէզարէթինտէ միւթէչէքքիլ գօմիսիօնը մախսուս թարաֆընտան թագտիմ գէլընան մազպաթա վէ թէֆթերբուաթը, վէ Գօնեա խաթթը հագգընտաքի էվրագ թահթը թէզէքքիրէ ալընմըշ իսէ տէ, հէնուզ պիր գարար վերիլմէմիշ վէ պաղր մէվատտը սարէյէ տաիր օրան միւզաքերաթ վէ մուգարրերաթըն թանզիմ գէլընան մազպաթասը խաքիբաի Շահանէյէ արզ ու թագտիմ գէլընմըշ տբր։

Մալիյէ նազրը Նազիֆ էֆ. հազրէթլէրի՝ քէսպը աֆիյէթ իթմէքլէ տիւնքի իճթիմաաա հազրը պուլընմըշ տբր։

—Քիւչիւք չաբատա նէվռսուլ Մաւզեր թիւֆէնքլերինտէն նումունէ օլարագ Էվրօբատան կէօնտերիլէն թիւֆէնկին թէճրիպէսի՝ պա իրատտի Սէնիյէ թիւֆէնք թէճրիպէ վէ մուայենէսի գօմիսիօնը թարաֆընտան Քեազրտխանէտէ վագը թէճրիպէխանէտէ (բուլիոն) իճրա օլընմըշ, վէ մազպաթասը խաքիբաի Շահանէյէ արզ օլընմըշտը։

Մէգքիւր թիւֆէնք՝ մաթրուպա մուվաֆքզ պուլընմագլա պէրապէր գապուլի հազգընտա հէնուզ պիր գարար իթթիխազ օլընմամըշ տբր։

—Մէմալիքը Շահանէտ պուլընան թէէսիսաթը խայրիյէնին տախի պիր սթաթիսթիդի Զիդակօ սէրկիսինէ կէօնտերիլէճէյինտէն, Ցերսատէթ վէ ճիվարընտա վէ թաշրալարտա քեաին թէէսիսաթը խայրիյէնին թահգիգ ու իշրը վէ խասթախանէ վէ սաիրէնին սուրէթը իտարէ վէ ահվալը հաղրէթլերինին տախի իլավէթէն պէյանը խուսուսը՝ Նաֆիա նէզարէթինտէն լազմ կէլէնլերէ իշար օլընմըշ տբր։

—Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւքիյէ իթթիխազ օլընմագ իւզրէ Սթամպօլտա Մէնէմէնլիքատէ Մուսթաֆա բաշա գօնաղը ճիվարընտա պուլընան ճէսիմ պօսթանա պէրապէր 4500 լիրայա բաթրն ալընմըշ, վէ գօնաղը թըպպ մէքթէպինէ էլվէրիշլի օլաճագ հալէ կէթիրիլմէսի իչուն Մէարիֆ նէզարէթինտէն պաշգաճա 1500 լիրա թահսիս իտիլմիշ տիր։

16000 արշընն պէօյիւքլիքտէ օլան մէգքիւր պօսթան իքիյէ այրըլարագ պիր գըսմը նէպաթաթ վէ տիկէր գըսմը հայվանաթ պաղչէսի իթթիխազ գըլընճագ տբր։

Մէքթէպը Թըպպիյէի միւքիյէտէն չիմտիյէ գատար լիւզումը մըգտար թապիպ եէթիշտիրիլմէմէսի՝ մէքթէպին եարընը գիւնարգլիւ օլմարընտան նէյէթ իթթիկի անլաշընմագլա, պիրտէ կէճէլի տաիրէսի քիւշատը մինթէսավէր տիր։

Մէքթէպը մէպպուրընը չիմտիյէ գատար թախսիսաթը այտա 6500 ղ·տան իպարէթ իքէն, թախսիսաթը մէգքիւրէ այտա 27000 ղ·ա իպլաղ օլընմըշ տբր։

Մէքթէպ իչուն այրընա պիր թէշրիհանէ իլէ պիր տէ քիմեանէ վէ պու կիպի տիկէր տաիրէյէր թէէսիսի մուգարրեր օլուպ, պունլարընը վիճուտ կէթիրիլմէսի վէ իգթիդա իտէն ալէաթ ու էտէվաթընն թէատարէքի իչուն այրընա մէպլաղլար թախսիս պույրըլմըշ տբր։

—Զէքիրկէ թէյէֆ իտէնլերէ Զըրաաթ Պանդասը չիպէյէրինտէն օգ, կա պաշընա 20 բարա իթաաը խուսուսը՝ Զըրաաթ նէզարէթինճէ գաբարլաշընըրլարագ քէյֆիյէթ լազմ կէլէնլերէ իշար իտիլմիշ տիր։

—Կէյվէ գազասը պիտայէթ մահքէմէսի բէիսի իլէ ազասան թէոֆիրօս էֆ. վէ միւտաաիի ումումի մուավինի վէքիլի՝ մուգարրը գանուն հարէքէթլերինտէն տօլայը մահպինճէ թահթը մուհաքէմէյէ ալընմըշլար տբր։

—Տէրսաատէթտէ էճզա սաթմագտա օլան էճզաճը վէ ազատերլերին եէրլերիյէ իսմլերինի միպէյյին պիր տէֆթեր թանզիմ՝ մէրճիի ալիսինտէն Շէհի էմանէթինէ իշար օլընմագլա, տէվարը պէյէտիյէ միւտիրլերինէ օլ պապտէ էմր վերիլմիշ տիր։

— Գուլյումճեան Մարտիրոս էֆ նին Սարբեարտա քեաին խանէսինէ կէչէն կէճէ խըրսըզլար կիրիպ, թէքմիլ պագրը թագըմլարը յա պիր մըգտար ագչէսինի սբրգաթ էթմիշլեր տիր։

—Էվվէլքի ագշամ սաաթ եարըմ բատատէլերինտէ Սթամպօլտա Մօլա Խիսրեվ մահալլէսինտէ պիր պագգալ տիւքքանընա մէճհուլ իլ ահվալ պիր շախս կիտէրէք 10 բարըզգ բատըրմա իսթէմիշ վէ պագգալ իչերիտէն բատըրմայը կէթիրտիկի սբրատտա չէքմէճէտէք 25 ղրշ·ը գաբարագ ֆիրար էթմիշտիր։

Մաթպաամըզդա խապէր վերիլտիկինէ կէօրէ, տիւն ագշամ սաաթ 1½ ըատատէլերինտէ Գումգաբուտա գասապ Տիմիթրի Նամընտա պիրի՝ Գումգաբուտա Բանանիյա (Հավուզը) քիլիսէսինին քահէհասը Եանիյի գամա իլէ վուրուպ գաթլ ու թէէլեֆ էթմիշ վէ ֆիրարա պաշամըշ իսէ տէ, օ արա խանէսինտէն չըգմագտա օլան խայթօ Տիմիթրի Նամընտա պիրի գաթիլը մէրգումը եագալայըպ գաղըթայա թէսլիմ էթմիշ տիր։

Զանն օլընտըղընա կէօրէ, գասապ Տիմիթրի՝ մէրգում քեահէհա Եանիյի խասմի օլան տիկէր պիր չախաս պէնգէթէրէք վուրուպ թէէլեֆ էթմիշ տիր։

ԳԱԼՊԱԶԱՆԱՐ

Իզմիրտէն Տէրսաատէթ կէլէրէք պիր միւտէթտէն պէրու գալպազանըզ էթթիքլերի հալտէ, ալսիրէն Գալաթասա գալպ բարա սիւրէր իքէն տէրտէսթ օլընան Էֆսթաթօ իլէ, Գումպարաճը եօգուշընտա վագը խանէսինտէ ալող ու կիրիֆթ օլընան Անտրիգօ հազգլարընտա թէտգիգաթը իպթիտայէ բօլսճէ խիթամ պուլմագլա, Էվրագը ճիհէթը ատալիյէյէ թէսլիմ գըլընմըշ տբր։

Էֆսթաթօ՝ գալպ ագչէ սիւրէճիլինտէ զայէթ մահիր օլուպ, թութմամագ իչուն հէր տաիմ էթրաֆընը նազարը տըգգաթ վէ թէֆթիշտէն կէչիրմէքքտէ, վէ իքի տէֆա կէօրաիւկի պիր ատամտան սագընմագ իւզրէ արա սբրա թրամվայ վէ արապայա պինէրէք գաչմագտա, վէ եախօտ գալապալըզդա դարըշարագ կէօզ էօնիւնտէն սավուշմագտա իմիշ։

Ագչէ սիւրիճիլիկի վէ թէպտիլի մուտէսինէ կէլինճէ. հէր արզու իթթիկի էանագա ճիտտի պիր սուրէթտէ միւրաճաաթլա 3-4 ղ·լըգ պիր շէյլ բազարլըգ իթթիքաէն սօնրա ճէպինտէ պուլընան խալիս մէճիսիյէլերին պիր թանէսինի պօզմագ իւզրէ վերիր, վէ սաթըճը՝ բարայը մուայենէ իտիպ չէքմէճէսինէ վէ եախօտ ճէպինէ վաղ իտէճէկի սբրատտա, «Տո՛ւր, պէլքի մէճիտիյէյի պօղամազընը, սիզէ տահա պիր գօլայլըգ կէօսթէրէյիմ» տէյէրէք, ճէպինտէ պուլընան էճնէպի բարալարընտան պիրինի չըգարըպ վերիր իմիշ, վէ սաթըճը իսէ պիթթապ թանընմատը բարայը ալմագտան իսէ մէճիտիյէյի պօղմագա մուավֆագաթ իթթիկինտէն, մէրգում՝ եվվէլճէ կէօսթէրմիշ օլարը խալիս ագչէ եէրինէ իմալ իթմիշ օլտրգլարը գալպ բալալարտան պիրինի վէր մէքատ, վէ սաթըճը տախի՝ վերիրէն մէճիտիյէյի եվվէլճէ մուայենէ իթմիշ օլտրը ագչէ զանն իթթիկի ճիհէթլէ ալրպ չէքմէճէսինէ գօր վէ իւսթ թարաֆընը վերիր իմիշ քի պու սուրէթլէ էֆսթաթօնընն 118 լիրա գատար քեար իթմիշ օլտրը թահգիգաթը վագըտտան անլաշըլմըշ տբր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Շիրքէթը Խայրիէնին նիզամնամէի տախիսի մուճիպլինէ իթթիմաը իպթիդա խոէն հիսէտտարան մէճլիսը ումումիսինին կէլէճէք յունվար 19տա Թիճարէթ նէզարէթինտէ իճթիմաը մուգարրեր օլտրընտան, հիսէտտարանա տավէթնամէլէր կէօնտերիլմիշ տիր։

* * *

Շիրքէթը Խայրիյէ հիսէ սէնէտաթը տատկա ըուսումընտան տօլայը արանըմագտա պուլընան մէպալիղին սուրէթը իսթիյֆասը հագգընտա Ռուսումաթ Էմանէթի ճանիպլինտէն չիրքէթը մէգքիւրէ ալէյինէ իգամէ օլընան տավա՝ էվվէլքի կիւն տաիր Պէյօղլու պլտայէթ մահքէմէսի Հուգուգ տաիրէսինտէ ըույէթ օլընմըշ տբր։

Բարիզտէ նէյր օլընան Գէն Էյրէնէն նամ մալիյէ կազէթասընընն պէյանընա կէօրէ, «կէչէնտէ էմլաքը Խրտիվիյէ չիրքէթի» իսվանըցյա ավտիրէն Բարիզտէ 3600000 ֆր. սերմայէ իլէ պիր չիրքէթ թէչէքքիլ իթմիշ օլուպ, իչպու չիրքէթ՝ Մըսըրտա Կէզվիրտէ քեաին էմլաքը Խրտիվիյէտէն պիր գըսմընը օթէլ վէ գաղիսօ վէ սաիրէ ինչա իթմէք սուրէթիյլէ իչէյէճէք վէ պիր գըսմընը տա թալիպլէրինէ սատճագ տբր։

Վագ խալէն սէրմայէ՝ պէհէրի 500 ֆր·ը 7200 թանվիլէ թագտիմ իտիլմիշ, վէ պէտէլի քեամիլէն թէվգիյէ օլընմըշ տբր։ Շիրքէթին մէճլիսը իտարէսի՝ շիրքէթին միւէսսիսլէրի օլան Տրահմէթ բաշա, վէ Մ· Օպլիէթ իլէ, Մ· Նակէմաքէս, գօնթ Մագա Լավիզօն, Մ· Ա. Լէշա, Մ· Ժ· Օբէնհայմ վէ Մ· Է· Լ· Տէէմանէն իսպէրթ տիր։ Շիրքէթին՝ Գահիրէտէ պիր տէ չիւսէպի պուլընաճագ տբր։

ԳՕԼԷՐԱ

Գօլերայա տաիր պու կիւն տիզ օլընան թէլէկրաֆլար տբր։

Պէլգրատ 13 նոյ.

Էվվէլքի կիւն պուրատա գօլերատան հիչ պիր էէնի վուգուտաթ օլմայըպ, տիւն չիսպէէլի պիր վուգուտաթ օլմուշ, վէ Սէմինտրիէտէ հիչ պիր վուգուտաթ օլմամըշ տբր։

Բէչթա 13 նոյ.

Պուրատա 5 վուգուտաթ վէ 3 վէֆիյաթ օլմուշ տբր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Վիէննա 14 նոյ.

Ռուսիա վէլիհանտը տիւն սապահ Ա. ստրիա վէլիհանտը միւթէվէֆա արշիտիւք Բօտօֆին մէզարը իւզէրինէ պիր կրլանթա վագ իթմիշ տիր։ Միւշարէյէհ՝ իմբէրաթօրլա թէաթիի զիյարէթ իթմիշ, վէ իմբէրաթօրին ըէֆագաթը ալա իմբէրաթօրիճայը զիյարէթ էյլէմիշ տիր։ Ռուսիա վէլիհանտը՝ արշիտիւք Շարլ Լուդվիգ սէրայընտա թաամ իտուպ, սաաթ 1ում խարիճիյէ հազրը գօնթ Գալնօքիի նէզտինէ գապուլ իթմիշ տիր։ Սէրայը իմբէրաթօրտէ Ռուսիա վէլիհանտընն չէրէֆինէ քէչիտէ օլընան զիաֆէթտէ իմբէրաթօր իլէ իմբէրաթօրիցա, արշիտիւք վէ արշիտիւսէր, Ռուսիանընն Վիէննա սէֆիրի բրէնս Լօպանօֆ, Ավսթրիա վէ Մաճառիսթան հէյէթը վիւքէլարը, գօնթ տը Թաաֆէ, վէ Աւսթրիանընն Բէթերպուրկ սէֆիրի գօնթ տը Վօլքենշթէյն հազրը պուլընմըշլար տբր։ Պատէհու իմբէրաթօր իլէ Ռուսիա վէլիհանտը Օբէրա Թէաթրօսընտա պիր լուպյաթը սէյր ու թէմաշա իթթիքաէն սօնրա տողուճա տէմիրեօղ սթասիօնընա կիթմիշլեր տիր։ Ռուսիա վէլիհանտը օրատա իմբէրաթօր իլէ վէլտալաշրպ, հագգընտա ըզհար ալընան հիւմիւբ իթիֆաթտան տօլայը պէյանը թէչէքքիւր իթմիշ, վէ բաքիպ օլտրը գաճար սաաթ 9 պուչուգտա սթասիօնատան հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

Բէթերպուրկ 12 նոյ.

Նուվէ Վրէմէնն պէյանընա կէօրէ, Ֆինլանտիա էյալէթի իչուն Վիպօրկատա պիր Ռուս Օրթօտոքս սէրբիզօրօլրգ քիւրսիսի թէէսիսինէ գարար վերիլմիշ տիր։

Ռօմա 13 նոյ.

Թէսալիի արատտա գալան 60 մէպուսան ինսիխապաթը իւզէրինէ 20սի վիքէյա թարաֆտարը օլան նամզէտլէր վէ 5ի մուխալիֆ ֆրգայա մէնսուպ նամզէտլէր լէհինտէ պուլընմըշ, վէ Մ· Գոնկի եենէ ինթիխապ օլընամամըշ տբր։

Մարսիլիա 12 նոյ.

Բօրթօ-Նովօսան եաշըլարընա կէօրէ, սբահիլէր Տահօմէյլէր իլէ իճրա իթտիքլերի պիր մուհարէպէտ, 3ի Ալէման վէ 1ի Պէլճիգալը օլարագ պիր չոգ էսիր թութմըշլար տբր։ Միրայայ Տօսա մէրգումանը գուրշունա տիզտիրմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Ամեն· Տ· Խորէն Սրբազան հայրէթլերի ճումա էրթէսի կիւնիւ տաիրէի Սատարէթ ազիմէթ իտէրէք, Սատրագամ ֆէխ. տեվլ· ճէվատ բաշա հազրէթլերիյլե միւլագաթ իթմիշ տիր։

Պրուսա Առաջնորդը Գեր· Տ· Բարթուղիմէոս Սրբազանը վէքիլի Վանքեան Գեր· Տ· Արիստակէս վարդապետ՝ Բաթրիգ Սրբազան հայրէթլերի իլէ մումիսիյէ Առաջնորդ թարաֆընտան մէգքիւր վիճակ էհալիսինէ խիթապէն Օրհնութեան կոնդակլար միւսթահսրպէն եագրնտա Տէրսաատէթտէն Պրուսա թեմլերինի զիյարէթէ կիտէճէք տիր։

Թիֆլիս բաբազարընտան գաստանց Արժ· Տ· Գէորգ քահանայ՝ շէհրը մէգքիւրտէ Վանքին մայր եկեղեցիսինին ավլուսը իթթիսալինտէ պուլընան 5000 ռուպլի գըյմէթլի խանէսինի մէգքիւր քիւսէյէ թէրք ու թէպերրու էյլէմիշ տիր։

Տէրսաատէթ սէքէնէսինտէն գարաֆիւլան Բիւգանդ նամընտա պիր քիմսէ՝ իքինճի պիր զէվճէ արմագ (կրկնամունութիւն) իչուն Բաթրիգխանէտէն ռուխսաթ խթիտտ իթմիշ օլմազլա, իյճապընը ինճրաը իչուն Բաթրիգխանէ՝ Թըպպիյէ մէճլիսինին բաբօրթօսընը թալէպ իթմիշ տիր։ Շախսը մէրգում՝ 15 սէնէ ագտէմ պիր գըզ իլէ իդտիվաճ իտուպ, լաքին քէնտիսինին երքէքլիկինճէ իգթիտարսըզլըգը

Մուայենէի թըպպիյէ իլէ թէպէյյիւն իթմէսինէ մէպնի Պուակ սէօքիւմիշ, վէ գըզ՝ Բաթրիգխանէնին էմրի մուճիպինճէ տիկէր պիրէյլէ էվլէնմիշ տիր։ Բիւգանդ՝ շիմտի օ իգթիտարարզըզդա միւպթէլա պուլընմատըզընը իստտա իտիյօր։

* * *

Եօզկատ Քազ· Ժողովը տախի՝ Բաթրիգխանէյէ եագտրը պիր թահրիրաթտա, պիր տէլիգանընընն՝ Պուակյա պատրը գարբտա գարբըգ իսասէսի պուլընմատըզընը պիլթեան մէրգումէնին գըզգարընտաը (պատրը) իլէ էվլէնմէք իսթէտիկնին իշար իթմիշ տիր։ (Փ··Ն)

Պանտրմատան եաղբրարընա կէօրէ, մուվագգաթ Քարոզիչ Ցակոբեան Գեր· Տ· Վահան վարդապետ՝ շէհրը մէգքիւրտէ մուվասէլէթ իթտիկինտէ, իսքէլէտէ քիւլլիյէթի էհալի թարաֆընտան քէմալը շէվգ իլէ խիթիգպալ օլընմըշ, վէ օ կիւնիւ մէմլիրէյն վէ էրքեանը պէյտէ վէ վիճուհ ու միւթէպէրրանը մահալլիյէ թարաֆընտան զիյարէթ իտտիրմիշ տիր։

Հոկտեմբերին 25ենճի կէչէն բազար կիւնիւ Պանտրմա քիլիսէսինտէ քիւլլիյէթի ճէօմաաթ հազրը օլտրը հալտէ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին՝ թէպտիլը մէղհէպ իթմէմէյէրի խուսուսընտա եագտրը Օրհնութեան կոնդակ գրաաթ օլընմըշ տբր։

Գունը միւթեագրպ Տ· Վահան վարդապետ՝ էհալինին անլայաճաղը պիր լիսանը պէյլիղլէ Քիրիսէ վէ ագայիտը տինիյէ հազգընտա պիր քարոզ սէօյլէմիշ տիր։

Մումաիլէյհ Տ· Վահան վարդապետ՝ Պանտրմա Թեմլերինի տախի զիյարէթէ չըգարագ, հոկտ· 27ում էյտինճիքէ վէ օրաան էրմէնի քէօյիւնէ վէ մահալը սաիրէյէ կիթտիքտէն սօնրա կէչէն ճումատա սապահընը Պանտրմայա ավտէթ իթմիշ տիր։

Պանտրմատա պիր դըզ մէքթէպինին թէէսիսինէ մուգթադի օլան նագտ թէատրիք իտիրմիշ օլմաղլա, մէքթէպը մէղքիր՝ եագընտա քիւշատ իտիլէճէք տիր։

Բաթրիգ Ամեն· Տ· Խորէն Սրբազան հայրէթլերի Խարբուրտա մուգիմ Տ· Սարգիս վարդապետէ պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք, Վանքտան ալընըպ կէօթիւրտիւկի պիրճիմէ էմվալ ու էշեայը քեամիլէն վէ սէրիան Վանքա իտէ իթմէսինի էմր իթմիշ տիր։

Նիւ-Եօրգտան եաղբրարընա կէօրէ, էրմէնիլեր էլան Ամերիգայա հիճրէթլերինտէ տէվամ իտուպ, յաքին պունլարտան 16սը՝ տէրէճէի նիհայէտէ զարուրէթը հալտէ պուլընարգլարընա մէպնի, Միւճթեմէաի Ամերիգա հիւքիւմէթի թարաֆընտան գապուլ օլընմայարագ կէրի չէվրիլմիշլեր տիր։

Գու հալտէ Ամերիգայա կիթմէք արզու վէ հավէսինտէ պուլընան միլլէթտաշլարըմըզը պու արզուատան վագ կէչմէլերինի նասիհաթ իտէրիզ։

Հոկտեմբերին 11ենճի բազար կիւնիւ Գավգասիանին Սաղում նամ մահալլինտէ պիր խանտա Սայմատալը պիր էրմէնի՝ գարբըսընը գաթլ իթմիշ օլմաղլա, գաթիլը մէրգում թահթը թէվգիֆէ ալընմըշ տբր։

Իչպու ճինայէթէ սէպէպ՝ գարբսընն ֆահիշէլիկի իմիշ։

ՁՈՎԱՏՆԵՐԻ ԵՂԵՐԸ

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՒՅԺԵՐ

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՒՅԺԵՐ

)(98)(

Գաստեր թէշեռաւ՝ օրաւս ասուտ ասրնդ ասրնդ ասրնդ

զեցիկ ու ընտիր բառերով նրան մի գրականական ուղղութիւն տան եւ լինին ընդհանուր հայ հասարակութեան լեզու եւ ոչ թէ թողնեն օտարախառն այլանդակութեան մէջ, որ մի գաւառի լեզուաւ գրուած՝ միւսն չհասկացայ եւ հայը թարգմանչի կարօտի իւր հայ արենակցի հետ խօսելու ժամանակ։ Այս ընթացքը և ուղղութիւնը լեզուի վերանորոգութեան մասին շարունակվում է մեր ազգի մէջ եւ կը շարունակուի բաւական ժամանակ, մինչեւ որ գաւառական աշխարհիկ բարբառներն եւ գրաբառն կարիճ երիտասարդների գրիչներով հաւաքուին միանան ժամանակիս փոխական բովի մէջ, ձուլուին եւ այն տիպն ու պատկերն ստանան, որին որ փափաքում է արդի լեզուական անթափութեան հոգին եւ կարօտիս որոնում։

Այսպիսի գործունէութեան սապարէզ կայ ահա ձեր առաջին բացուած, Հայ Մանկունք, Նախախնամութիւնը եւ ազգը այժմ ձեզ են պարտաւորում, որ եռանդուն սիրով, հայրենասէր յօժարութեամբ, անխարդախ պատկառանօք ընթերցասիրէք մեր նախնեաց մատենագրութիւններն, հասկանաք նրանց արտաքին յօրինուածքը եւ ներքին հոգին, նրանց ոլորուն և ազգու դարձուածներն, նրանց կախարդիչ, սակաւախօս և մեծիմաստ երեւէյներն, նաև նրանց խրթին և դժուարիմաց մտքերն։ Ձեզ է պարտաւորում ժամանակը և ազգի սէրը, որ առանց անհոգութեան, առանց սառնութեան և ծաղրածութեան հետամուտ լինիք գաւառական բարբառներին և խորամուխ լինիք նրանց փոփոխութիւններին և օտարաձուութիւններին, ուր կը տեսնէք մեր ազգի կենաց բոլոր պատկերն օտարութիւն, պանդխտութիւն, փոփոխութիւն վարուց, բարուց, սովորութեանց և խօսակցութեանց, բայց միանգամայն կը տեսնէք օտարականութեան ճանկերից ազատուած և մաքուր մնացած ընտիր բառեր և վայելուչ ձևեր, որոնք շատ գեղեցկութիւն պէտք է տան մեր լեզուի ներկայ կազմութեանը։

Սակայն խնդիրը՝ որ գրաբառն պէտք է լինի ձեզ առաջնորդ անսայթաք ախորժակաւ ընտրել բարին և կատարեալն աշխարհաբառի մէջ։ Մինչև ձեր հոգին չընտելանայ, մինչև ձեր ականջներումը չքաղցրանայ գրաբառի մեղմահնչիւն և քաղցրալուր ձայնը, չէք կարող ընտրութիւն առնել աշխարհիկ բարբառների դարձուածների և բառերի մէջ։ Առանց գրաբառ լեզուին սոսկումն և սարսափ կգայ ձեզ վրայ, և չէք կարող ձեր սեփականը ճանաչել տեսանելով՝ թէ մեր ազգի նման մի փոքրաթիւ ազգ (որոյ մի մասն ևս մոռացած են իրենց լեզուն) քանի քանի՞ բարբառներ է ձևացրել ամեն տեղ, ամեն երկրում՝ օտար բառեր ընդունելով եւ խօսուած-քներ։

Բայց գրաբառ լեզու ասելով չը կարծէք թէ մի դժուարամարսելի լեառն է և մի կախարդական կամուրջ, որ անմերձենալի և անանցանելի լինի մարդու համար, ոչ, մատաղ մանկունք, շատ դիւրին է նա հասկանալու ոչ թէ միայն մեր ազգայնոց համար, այլ նաեւ հայերենասէր օտարազգիների, մանաւանդ այս ժամանակումս, երբոր հեշտանում են դասական եղանակներն, զգալի է լինում քանականութեամբ և մրցաց գործունէութեամբ ուսանողութիւնն քան թէ խարազանաւ և հալումաշ սերտողութիւններով։ Նա անհասկանալի և դժուարիմաց է միայն նրանց համար, որոնք անընթերցասէր են, անհայերենասէր են, օտարասէր են և չունին փափաք կարդալու իբրեւ թանկագին աւանդ և պանդխտութեան քաղցր բեռը յերկրէ երկիր տարուած՝ իրենց գրականութեան միացորդներն և դարէց դար ժամանակի ձեռքից արտագրութեամբ խլուած քրիստոնէական զգացմանց և պատմական հմտութեանց յիշատակարաններն։ Սառնութիւնը, արհամարհանքն և անուշխառասիրութիւնն ամենաբնտիր և ամենագեղեցիկ բանանգամ զգուելի կարող են չինել մարդուս համար և անտանելի։ Բայց սառնութեան և անջնասիրութեան ժամանակ չէ, հայրենակից մանկունք, այլ երկպատիկ աշխատասիրութեան երկպատիկ աշալջութեան և մաքառման։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Իշխաի վազիցքէտ միւշահէտ օլան իգամամ վէ մէսաիլերինտէն նաչի Պէյողլու միթէսարրըֆլըքը թանգիդաթ օտասը բօլիս չավուշլարընտան Սամանը Իսմալ, վէ Պէյողլու բօլիս մէմուրլարընտան Մէհմէտ Աքիֆ վէ բօլիս չավուշը Կարապէտ, վէ Իւսկիւտարտան Դարճա Ահմէտ մէվզիֆինտէ միւսթախտէմ բօլիս չավուշը Էմրուլլահ վէ Բուսումաթ Էմանէթը ճէլիլէսինտէ բօլիս Շէմսի էֆէնտի պիրէր գրթա Իֆթիխար միտալեասը իհսան պուլլրլրմշ տրը։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Էսպաղ գաբուտանիի տէրեա Հաճի Բասիմ բաշա՝ պիր միւտէթտէն պէրու տիւշար օլտուղը խասթալըգտան միւթէէսիրէն էվվէլքի կիւն վէֆաթ իթմէքլէ, սուտուր իտէն իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ ճէնազէ մէսարիֆի ձէպը Հիւմայունտան թէսվիյէ պուլրլրադ, նաչ՝ կիւմիւսուլրընտա քեսին գոնդրընտան գալտրրլրադ թօբխանէյէ Գրլրճ Ալի բաշա թիւրպէսինտէ տէֆն օլունմշ տրը։ Ճէնազէ պալրընտա բէք չօղ ռիճալը տէվլէթ վէ զապթան հաղը պուլրնմշլար տրը։

—Բում բաթրիգխանէսի Սինոդ վէ մուխթէլիթի միլլէթ մէճլիսինին կէչէն բէնճէչնպէհ կիւնքի իճթիմալարընտա, Սէլանիք վիլայէթինտէ Բէրկէնի մէթրօբօլիսի մէսէլէսի հագգընտա Բաթրիգխանէյէ եազրան թազրիրէ ճէվապէն Ալիյէ վէ Մէզահիպ նէզարէթինտէն եազրան թէզքէրէի ալիյէ միւնտէրիճաթը հագգընտա ասզը մալիմաթ իթմիշլէր, վէ նէզարէթը միւշարէլէյհայա՝ իլք թազրիրի թէմամլրընը իքինճի պիր թէզքէրէ իրսալ խարիմէսինէ գարար վէրմիշլէր տրը։

—Զբրաաթըն հուսուլը թէրագդրը հագգընտա իճրան միւգաբէլաթ իթմէք լազրէ Սօֆիեասա իճթիմա խտէն պիր մէճլիսէ խութիմալինէ գարար վէրիրմիշ օլան զբրաաթ ալեաթ ու էսէվաթընը միւպէյյին օլարագ թանզիմ գբլընան ճէվզէ՝ Պուլկարիսթան գօմիսէրլիկի թարաֆընտան թիճարէթ նէզարէթինէ կէօնտէրիրմիշ տրը։

—Էվվէլքի կէճէ սաաթ 8 պուչուգ բատտէլէրինէ Հայտար Բաշատա եէլ տէյիրմէնինտէ Ցիւզ սօգգընտա պիրազ պիր Խրամ խանէսինտէն հարիգ ղուհուր իտուպ եազընըզ մէզքիր խանէ եանմըշ արը։

—Պիրումում իհթիյաթ, ըսարֆ, վէ մուսթահֆըզ էֆֆրատը ասքերինին մըզտարրյլա թապուրլարընտա վէ անպարլարընտա մէվճուտ սիլահ վէ սաիր միրի էշեալարընը էսամի վէ միւֆրէտաթընը հավի ճէտվէլը մախսուսընը թանզիմի խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշտիր։

—Միւքէմմէլ պիր թիֆթիք ֆապրիգասը ինչասը՝ թիճարէթ նէզարէթինէճէ թասավվուր իտիլմէքլէ, էվվէլ պէ էվվէլ մէմալիքը Շահանէտ սէնէվի նէ մրգտար թիֆթիք սարֆ իտիլմէքտէ օլտրը անպարլամագ լազրէ քէյֆիյէթ՝ Իզմիր վէ Էնգարէ վիլայէթլէրինտէն սիւվալ օլընմշ, վէ արընան ճէվապարտա Լնգարէճէ հէր սէնէ 1000 գբյէ թիֆթիք սարֆ օլընտրը, վէ Իզմիր վիլայէթինտէ թիֆթիք գուլլանըմայբզ, ֆագաթ Ուշագտա իսթիմալ իտիլմէքտէ պուլընտրը պիրտիրիմշ օլմալը, քէյֆիյէթի նէզարէթը միւշարէլէյհաճա օնա կէօրէ թահսիլ թէզէքքիւրէ ալընմշ տրը։

—Կէչէն հաֆթա զարֆընտա Ալայկեւտտէն Հասանգալէյ չբգարբրան բօսթայը Թահիր գարէյեսի ճիվարընտա գուհուր իտէն 5 նէֆֆեր էշգբյա զապթ իլէ Էրմալը տէրեսինէ տօղրու կէօնիւրմէքտէ իքէն, գարէյեի մէզքիրէ էհալիսի եէթիշէրէք պիր միւսատէմէի շէտիտէտէն սօնրա բօսթայը կէրեճալը մէզքիր գարէյեյ կէօթիրտիքլերի, վէ գօլ միտիրինին էսնաի միճատէյետ սօլ պաճաղընտան ճէրհ վէ հայվանը թէյլէֆ իտիլտիկի՝ մահալինտէն պա թէյլէկրաֆ պիլտիրիրմիշ տրը։

Բօսթարարընն արասրրա պու վէճհ իլէ գաղայա ուղրամասը՝ բօսթարա ժանդարմա գաթբրմամարնտան իլերի կէտիկի՝ Բօսթա նազրը Հասան Ալի էֆ. հազրէթլերինին թահգիգաթբյա թէպէյյինն էյլէմիշ օլմաղլա, օնա կէօրէ միւգթէզաի հարին իյֆասը՝ նազրը միւշարէյէյհ թարաֆընտան Ցախիլիյէ նէզարէթինէ պա թէզքէրէ իշար ու խթիրհամ խտիրմիշ տիր։

—Կէչէն կէճէ Սամաթիասա միհթէրէգ օլան պիր պաղչէվան գուլիպէսի տէրունինտէ եանբպ թէյլէֆ օլուղընը եազտրըրմըզ 28 եաշարընտա Պուլկար միլլէթինտէն պաղչէվան Անտոնին՝ գաստէն եազբլրադը զաղբաճա իճրա օլընան թահդիգաթ նէթիճէսինտէն անլաշբրմաղա, միւթէճասբրլարը օրմագ իլգրէ Արիկիի վէ Նիդօյի վէ Խրիսթօ վէ տիկէր պիր ըֆիգլերի տէրտէսթ իտիլմիշ տիր։

—Կէչէնկէրտէ Պէյօղլունտա Գալեօնճը Գուլլուղընտա պիր մէյխանէտէ գաթլ իտիլմիշ օլան Թէրսանէկ Ամիրէ պրիգ քեսթիպլերինտէն Մէհմէտ Թէվֆիգ էֆֆէնտի քէյֆիյէթը գաթլինտէն տօղայը միւթթէհիմ պուլընան Գասբմ Բաշատա սանտարը էսնաֆրընտան 25 եաշընտա խայիտ նամ չալասրն մուհաքէմէսի էվվէլքի կիւն ճինայէթ մահքէմէսինտէ բույէթ օլընըպ, իքմալը մուհաքէմէ եէվմը ախէրէ թասլիգ գբլընմշ արը։

—Սամսպօրտա Թավուգբազարընտա գաթլ իտիրմիշ օլան տօղրամաճը Գօղմանրն գաթլինտէն տօղայը միւթթէհիմ պուլընան մէրգումը չբրաղը Յակոբ իլէ Պիթլիսլի համմալ Յակոբրն մուհաքէմէլերի՝ էվվէլքի կիւն Յինճի տէֆա օլարագ մահքէմէի ճինայէթտէ բույէթ օլընըպ, իքմալը մուհաքէմէ կէլէճէք հաֆթա բազար էրթէսի կիւնինէ թասլիգ գբլընմշ տրը։

—Ցիւն էրզրումտան աթիտէքի թէլէկրաֆ ալագ օլընմշտրը.

«Պուրատա 3 կիւնտէն պէրու գար եազմագտա տրը. չիմտիյէ գատար եազան գար՝ պիր արշրն օլտու։»

—Ճիտտէ իլէ Մէքքէ արասրնտա պիր շրմէնտրֆէր ինչասրնա տարր Հիճազ վալիսի Օսման բաշա հազրէթլերի թարաֆընտան մագամը Սատարէթէ իրսալ գբլընան վէ օրասան Նաֆիա նէզարէթինէ հէվալէ պուրբրմշ օլան լայիհա՝ նէզարէթը միւշարէլէյհաճա թէտգիգ իտիլտիքտէն սօնրա պու քէրրէ միւթալեաթը լազրմէսիյէ Պապը Ալիյէ իրսալ օլընմշ տրը։

—Ամասօլու շրմէնտրֆէր գումբանեասը թարաֆընտան՝ Հայտար Բաշատան իւսկիւտարա գատար պիր շրմէնտրֆէր ինչասը հագգընտա պու քէրրէ եէնի պիր մուգավէլէնամէ թանզիմ օլընմշ, վէ մէճլիսը Նաֆիճաա թէտգիգ իտիրմիշ օլմաղլա, պունա միւթէֆէրրի էվրադ Պապը Ալիյէ իրսալ օլընմագ իլգրէ տիր։

Խաթթը մէզքիրը սահիլ պոյունճա ինչասընտան սարֆը նազար օլընմաղլա, խաթթ՝ Դուրպաղլը Ցէրէ ճիհէթինտէն այրըլարագ վէ Սէրիմիյէ գրչասընը արգասընտան կէչէրէք Պաբասան խաքէլէսինտէ խիթամ պուլաճագ տրը։ Գումբանեա՝ պու խաթթ իչիւն քիլօմէթրօ պարչնա թէէմինաթ թալէպ իթմէքտէ իմիշ։

—Պէյօղլընտա վագը Իթալիա Ռիզօրթա նամ մասօն ճէմիյէթինին 25ինճի սէնէի տէվրիյէի թէէսիսի օրմագ միւնասէպէթիյլէ կէլէճէք բէնճէչնպէհ տագչամը Պէյօղլընտա թէօթօնիա սարօնընտա պիր չէնլիք իճրա օլընճագ տրը։ Պու միւնասէպէթլէ մէզքիւր ճէմիյէթ թարաֆընտան Ցար իւլ Ամճէզ էչիւն 3000 ղրշ. խանէ իճրա օլընճագ իմիշ։

—Ցէրունը քէօբրիւ վաբօրլարընրն իսքէլէ վէ թուրնիքէ մէմուրլարընտան պաղբլարընրն իսթիյալարը անրաշբրմասը իւզերինէ, պունլարը թահթը խսթիճվապա ալընտրգլարը պունտան ազտէմ պէրթաֆսիլ եազբրմշ իտի։

Մէմուրիյնը մուամիլէյհիւմին խաթիճվապը խիթամ պուլմագլա, եէմիշ իսքէլէսինտէն Պարթընը Ալի, Մանօլ վէ Եօրկի, վէ Պապթ իսքէլէսինտէն Ալի վէ Յակոբ, վէ Հաբըճը օղլու իսքէլէսինտէն Իսմէթ, վէ Էյյուպ իսքէլէսինտէն Պէքիր վէ Նէհմի էֆֆ. ղեր իլէ Թաթիլճի Արամ նամ քիմիսէնէ էվվէլքի կիւն իտարբէխանէյէ ճէլպ օլընարագ, իտարբէի մէզքիւրէ միւտիրիյէթի թարաֆընտան իշչերինտէն չբգարբլրադլարը քէնտիլերինէ թէֆհիմ իտիրմիշ տիր։

Մումամիլէյհիւմտէն պագբլարը՝ իսթիթասը վագբրտա զիմէտսալ օրմատգլարընը պիլ իտտաա լազրմ կէլէն մագամաթա միւրաճաաթ իթմիշլէր տիր։

—Արբա եիւքլիւ օլարագ Իզմիրտէն հարեքէթ իտէն պիր Եունան եէլքէն կէմիսի՝ Զագալ Պրուն նամ գայալրզա տիւշիւպ բարչալանարագ դարդ օլմշ իսե տէ, գաբտան վէ թայֆալարը սահիլը սէլամէթէ չբգապիմիշլէր տիր։

Բէզալիք Միտեէ գաղասընտա Այա Բավլօս իսկէլէսինտէն 100000 գբյէ քէօմիւր եիւքլէնմիշ օլան պիր Օսմանը եէլքէն կէմիսի՝ Միտեէյէ 5 սաաթ մէսաֆէտէ Մարմարա ճիվարընտա տարկալարը չիտտէթինտէն գարայա տիւշիւպ բարչալանմշ իսե տէ, գաբտան վէ թայֆալարը գուրթուլմշ տրը։

—Գարամանեան գումբանեասընը մալի օլուպ Իտարէի Մախսուսէ հիսաբընա օլարագ իճրաթ սէյր ու սէֆեր իթմէքտէ իքէն կէչէնտէ կիրիա սուլարընտա մաքինասը պոզուան Նէյդրը թ-ա վաբօրընը՝ 450 ինկիլիզ լիրասը պէտէլ իլէ իքի ըրմօրքէօր վաբթասբյա լիմանըմըզա կէթիրիլմէսի իչիւն ագտը մուգավէլէ իտիլերէք, մէզքիւր ըրմօրքէօրլեր՝ էվվէլքի կիւն լիմանըմըզտան հարեքէթ իթմիշլէր տիր։

—Իզմիրին Ա-ԼԻ-ԼԻ կագէթասընտա օգունտրզընա կէօրէ, կէչէն օգոստոսըն 30ընճը կիւնիւ Գուշ ատասընտա պիր չէֆթիլիքտէ գուտուզ պիր չագալ թարաֆընտան ֆէնա հարտէ եիւզիւ ըսբրրմշը օլան Մօմճու օղլու Ահմէտ իսմինտէ պիրի՝ 20 կիւն գատար օրատա գաբրպ չունըն պունրն թարիֆի իլէ թէտաալի իտիլպ էյլէյէմտիկի կէօրիւլմէքլէ Սթամպօլա կէօնտէրիլմիշ վէ պուրատա 20 կիւն գատար թէտաալի օրընրպ Գուշ ատասընա ավտէթ իթմիշ իսե տէ, հոկտեմբերին 25ինճի կիւնիւ գուտուրմայա պաչայրպ 4 կիւն սօնրա տէհչէթլի աղրբլարա վէֆաթ իթմիշ տիր։

Ա-ԼԻ-ԼԻ կագէթասը՝ պու վագասը եազարգտան սօնրա գուտուզ խասթախանէսի նազրը Զօէրօս բաշա հազրէթլերինին նազարը տրգգաթընը ճէլպէ լիւզում կէօրմիշ տիր։

—Իզմիրտէ չիչէք խասթալրզը՝ պիր ազ ազալմշ իքէն, էվվէլքի հաֆթա ճումա երթէսի կիւնիւնտէն պէրու թէքքրար քէսբը չիտտէթի իտէրէք բէնճչէնպէհ կիւնինէ գատար եանի 6 կիւն զարֆընտա եազընըզ Բում ճէօմաաթընտան 17 քիշի վէֆաթ իթմիշ, մէ պունրար միյանընտա չօճուգտան պաչգա 40-50 եաշընտա պէօյիւքլեր տաքի պուլընմագտա իմիշ։

—Կէչէն ճումաա կիւնիւ Գալաթասա մէյխանէսի եօրկի՝ մէյխանէնին բէնճէրէսինտէն պաչ ազաղը սօգաղա տիւշիւպ ֆէնա հարտէ մէճբուհ օլմշ, վէ ամբրպպա՝ մէրգումն հայալընտան գաթբ իսմիւտ իթմիշտիր։

—Ցիւն սաաթ 9½տա խաքէօյտէ Գատէմլիքտէ պիր եահուտի խանէսի պիրտէն պիրէ երգրմշը իսե տէ, խանէ խալգը կիւճ հալքէնտիլերինի սօգաղա ամճապիմիշ օլտրգլարընտան, նուֆուճաճա գայիաթ օրմամշը տրը։

Ա Զ Դ

Հրատարակուեցաւ Պոռնէր հանգէսն, երրորդ տարի, թիւ 14։

Բովանդակութիւն

1. Քրիստափոր Կոլումպոս.— (Շարք. Լ վրէ) Ց. Վ. Բլրենտ.
2. Էմիլ Զոլա.— Ց. Ց. Ալան.
3. Բարոյական զուարճալիք.—Ց. Վ. Ա.
4. Իմաստասիրական բառարան.— Ց. Վ. Ակնդան.

Բարիզին պիճիմէ զարիֆ գաստնլարը՝ Ցիսաֆան իլէ Սարա Պէրնար բուտարասընը վէ Բարֆիսլրրի Ցիսֆան մաղազարընն սարի էմթասաի մէշմուրէսինի իսթիմալ իտէրլէր։ (Լրան սահիֆէսինին միւրաճաաթ օլընա։)

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Ցէրուսաղէմ 13 գեկտ. 1888

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօղոս,

Աքիսթը բէսմիլլէմ Հասէպկիրէ սիպին քիրէճ վէ սօտա իբգիօսֆէնիլի Մօղլնա պաղգ եազընը թէճբրիպէ իթմէկէ վէսիլյայ օլամմագտա իսէմ տէ, սաիր ամբրպպա թարաֆընտան վագը օլան թէճբրիպէլէրտէն վէ քէղա պեղմ խասթաֆսիլէրմիպտէ պաղը ամբրպպա ճէբ իթմիրտիկիմ՝ թէճբրիպէլէրտէն տնպաշրյարընա կէօրէ, սիպին մէզքիւր թէրթ իպլինդ խասթալրը թարաֆընտան գօպպրգէպա արմամագտա վէ պիր խալյը զէմանատան պէրու ֆէնը թրպպրն իչչուս թէրթ էպպտ կէօրմիշ օլտուղը պիճիմէկ մուհասսէնաթ թէպէ յէյիսէ իթմէքտէ տիր։

Սէր թապիպը հազրէթը Հէհրիարի

ՏՕԹԹ. Լ. Լ. ՄԱՎՐՕԵԷՆԻ ԲԱՇԱ

(28)

ԲՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԼԻԷՆ

ՀՐԱՊՈՒՐԻԶ ԿԻՆԸ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

ՍԻՄԷՕՆ Ռ. ԶԷՕՄԼԵՖԶԵԱՆ

—Սըրիգ փո՛զոց, «Պատանային ապարանքը», բաց էր Պ. Լ.օվ կապտանին։

Քիչէն կառքը կանգ առաւ լքեալ չէնքին խոշոր ու հոյակապ դռան առջեւ։

Ոչինչ չէ կարող գաղափար մը տալ այս յաղթ ու քայքայեալ մոյթերուն տխրալի տեսքին վերայ։

Մարքիզի պռակով դրօշմեալ քարնաքներու վահանը կրող երկաթեայ վանդակապատը կրկնուած էր կաղնիէ խոշոր դուռով մը, որուն վերայ կը գտնուէին բեւեռներու անհեթեթ գլուխներ, որք, իրենց ամբողջութեամբ, այլանդակ պատկերներ ու անկանոն ձեւեր կը կազմէին։

Արեւը, արեգակն ու հովերը անկարող եղած էին այս երկաթէ ու քայտէ պահանջներուն դէմ, որք, այնչափ տարիներէ ի վեր, անոնց ջանքերուն կը դիմադրաւէին։

Հազիւ քանի մը ճեղքուածներ կը նշմարուէին սեւցած երեսակողմերու թանձրութեան մէջ։

Այս ճեղքուածներէն կարելի չէր բակին ներսի դին տեսնել։

Ի փոխարէն, մոյթերուն յենած ցանկին պատերը ժամանակին եղծումները կրած էին։

Հոս հոն, լայն պատառուածներ կ'երեւային, կատարեալ աւերակի մը աղետալի յառաջընթացներ։

Մանակի փլումները հին պատերուն կատարը շատ տեղերէն,—այսպէս ըսեմք,—ժայռաւոր գործած էին, և երկայնակեաց տունկեր, իրենց արմատները ընկած քարի մը խորշին մէջ հաստատելէ յետոյ, հոս հոն արձակուած ու տարածուած էին աղտօրէն։

Պ. Լ.օվ և Միլէտի կառքէն վար իջան։

Մանկամարդ կինը շրթերը ծռեց ի նշան տհաճութեան։

Ցեսուչը ժպտով մը պատասխանեց այս ծռկոտուքին, յետոյ կէս ձայնով սա փիլիսոփայական ոտանաւորը ըսելէ եաք.

«Պէտք չէ երբէք զմարդիկ դատել իրենց երեւոյթէն», դրպանէն հանեց Նարսիս Բիժոնէն առած բանալիներու տրցակը, և անոնց մէջէն ամենէն խոշորը ընտրելով, փականքին մէջ խօթեց, և ջանք ըրաւ սողնակը կամրջակին մէջ խաղցնել։

Ան յապաղ ըսեմք թէ իւր ջանքը ո և է գոհացուցիչ արդիւնք մը չ'ունեցաւ։

Որպէս յառաջուց դուշակած է նօտարը, կէս հարիւրամեայ ժանգ մը փականքներուն զսպանակները զօդած էր, և այս զսպանակներ Պ. Լ.օվի ջանքերուն դէմ կը հանէին յամառ կարծրութեան մը անշարժ զօրութիւնը։

Միլէտի անհամբերութենէն փողոցին քարայատակին կը զարնէր ոտները, և այս անհամբերութիւն վայրկենէ ի վայրկեան այնչափ կ'աւելնար, որչափ որ դրացիները, կառքին ադմուկէն ուշադրութիւնին արթննալով, և ապշելով ի տես այն անձանց, որք կը ջանային «Պատանային ապարանքը» մտնել, սկսած էին պատուհանները և դռները ելլել։

—Շատ անյաջողակ է.ք, սիրե՛լս, պօռաց մանկամարդ կինը, վերջացուցէք, եթէ ոչ կը յայտարարեմ ձեզ թէ, վերտոն կառք նստելով, պիտի ելլեմ երթամ։

—Է՛, Միլէ՛տի, պատասխանեց տեսուչը այնպիսի ուժգնութեամբ, որ թերեւս ըստ բաւականի յարգալից չէր,—սատանան ինքն իսկ չպիտի կրնայ յաջողիլ, եթէ հարկ ըլլայ իրեն այս բանալին գործածել, իր բնակարանը մտնելու համար։

—Այն ատեն ինք բարով, մնացէք հոս մինչեւ վաղը, եթէ ձեզ լաւ կ'երեւի, ես այս տկարամիտ քաղաքացիներուն հետաքրքրութեան առարկան ըլլալէ տաղտկացայ, պանդոկ կը վերադառնամ։

—Վայրկեան մ'ունիս, կը պաղատիմ ձեզ, Միլէ՛տի։

—Եւ ոչ իսկ երկվայրկեան մը,—կը մեկնիմ։

—Դարբին մը բերել պիտի տամ, և դուռը պիտի բացուի։

—Ապահով է.ք։

—Տարակոյս չկայ։

—Ուրեմն քիչ մըն ալ կը համբերեմ, և կը հնազանդիմ, բայց դարբինը թող աճապարէ։

Պ. Լ.օվի մէկ նշանին վերայ, հետեւակ սպասաւորներէն մին վազելով հեռացած էր։

Շատ չքաշեց վերադարձաւ օգնական դարբինի մը հետ, որ ապստամբ փականքը խորտակելու համար կարեւոր եղած բոլոր գործիները բերած էր։

Իսկոյն գործի սկսաւ, ժանգը տեղի տուաւ, և դուռը իր ծխնիներուն վերայ դարձաւ հեծեծանքի նմանող այլանդակ աղմուկով մը, որ քիչ մը անդին հաւաքուող, հետաքրքրութենէ ոգեւորուած քաղաքացիները սարսռացուց։

—Լաւ է, բարե՛կամս, ըսաւ Պ. Լ.օվ գործաւորին, բայց ամենը այս չէ։

—Ի՞նչ կայ տակաւին։

—Մեզի հետ միասին պիտի գաս, որպէս զի, եթէ պէտք ըլլայ, ներքին դռները բանաս։

Գործաւորը քայլ մը ետ քաշուեցաւ։

—Ո՛հ, ո՛չ, ո՛չ, ըսաւ յետոյ։

—Կը մերժե՞ս ետեւէս գալ, հարցուց տեսուչը։

(Շարունակ.)

EMULSION SCOTT

(ԿԱՐԳԱԼՈՒՄ ՎԱՆԱԿԱՆ)

ՍՈՒՐԲ ՀԱԿԱՏԱՐ ՕՏԱՆ ԻՎԱՂ

Իրենց ամբողջ ներսի հետ և գրասենյակներ

Պատասխանում ամենայն հարցերի Ի ԹԻՖԼԻՍ

Ի ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՆԴՐԵԱՅԻ

Ամենամեծ գործարան Կովկասում

Ամենաշատ գործեր կատարող

Ամենաարագ գործող

Ամենաարագ գործող

Ամենաարագ գործ